

Emil Kier

10.11.1887 – 23.10.1915

Emil Peter Theodor Kier blev født den 10. november 1887 i Dalsgaard ved Rinkenæs. Han var nummer 3 af 7 børn. Faderen var søfarer/kaptajn Nis P. Kier, og moderen var Anna Margretha Kier (født Knudsen fra Vibøge på Als). Familien Kier boede i et lille husmandssted, hvor de havde et par køer, som moderen Anna passede medens faderen Nis sejlede. Emil kom i april 1903 som 15-årig ud at sejle som skibsdreng med sin far på sejlskibet "Helene".

Emil Kiers søfartsbog af 3. april 1903.

Nr. 18.

Deutsches Reich.

Kapitän
Klauswig
5/10. 1909.

Seefahrtsbuch

für
den Emil Peter Theodor Kier
aus Holbøgaard

Ausgefertigt
Ekenisund den 3 ten April 1903

Das Seemannsamt.
Königl. Post- und Konsularbehörde
J. Paulsen.

Nr. 10. Der Preis dieses Buches beträgt 25 Pfennig.

9

Inhaber hat auf dem Segel-Schiffe
während der Reise von Ekenisund
nach Kiel Faxø Neumühlen
Lerlevig und m.m.

in der Zeit vom 3 April 1903
bis zum 9 December 1903.

[Dienstzeit: 8 Monate 6 Tage]
als Schiffsjunge gedient.
Ekenisund, den 9 ten Decbr 1903.

Unterschrift des Schiffers:
E. P. Kier

Die vorstehende Unterschrift wird beglaubigt und die erfolgte
Abmusterung hiermit vermerkt.
Ekenisund, den 9 ten Decbr 1903.

Das Seemannsamt.
Königl. Post- und Konsularbehörde
J. Paulsen.

Side 9 i Emils søfartsbog viser, at Emil lærte
søfarerfaget af sin far

19

Inhaber hat auf dem Segel- Schiffe
"Dammarsk"
während der Reise von Port Talbot
nach Westküste Südamerika og
tilbage til Europa
in der Zeit vom 16te Februar 1907
bis zum
[Dienstzeit: Monate Tage]
als Matros gebient.
Antwerpen, den 16ten Januar 1908
Unterschrift des Schiffers:
A. J. Nielsen
Die vorstehende Unterschrift wird beglaubigt und die erfolgte
Anmusterung hiermit vermerkt.
_____, den ____ ten 19____
Das Seemannsamt.
Foreinst, det danske General
Consulat i Antwerpen
den 17/1. 1908

2*

Side 19 i søfartsbogen viser, at Emil som matros ikke kun sejlede i Europa, men kom også på en længere tur fra Port Talbot i England til den Sydamerikanske vestkyst og tilbage igen. Hidtil havde han udelukkende sejlet med sejlskibe, men i 1910 påmønstrede han et dampskib som 2. styrmand. I 1913 blev han 1. styrmand.

Side 28 i søfartsbogen er bogens sidste rejse. Den viser hans rejse som 1. styrmand på dampskibet Saturn af Flensborg. Denne side viser, at hans hyre som førstestyrmænd i april 1914 var 120 Mark om måneden. Det svarer til en årlig hyre på omkring 1.440,- Mark.

28

Inhaber hat sich zum Schiffsdienste auf dem Segel- Schiffe
-- Heimathshafen
geführt von
für die Reise
gegen eine Feuer von ____ monatlich
als
verheuert und sich verpflichtet, am
zur Anmusterung in ____ zu erscheinen.
____, den ____ ten 19____
Unterschrift des Schiffers: Unterschrift des Verheueren:
Inhaber ist angemustert als 1. Styrmand
auf dem Segel- Schiffe "Saturn"
-- Heimathshafen Flensborg
geführt von H. Meinhardt
gegen eine Feuer von Mk 120.- monatlich
für die Reise Saturn
Derselbe ist verpflichtet an Bord zu gehen am 1. April
Flensburg, den 3. ten April 1914.

Das Seemannsamt.
Musterungsbeholdung
J. W.
Meinhardt

Den 1. august 1914 brød 1. verdenskrig ud, da Tyskland erklærede Rusland krig, og den dag var Emil og Valborg tilfældigvis en tur til Flensborg. Flensborg var dengang det sted man tog hen, når man skulle handle, more sig eller f.eks. til tandlæge. De sad på en fortovsrestaurant og drak kaffe, da meddelelsen kom. Emil vidste, at han øjeblikkelig ville blive indkaldt, og de gik derfor hen til en fotograf og fik taget et billede. De ser begge meget alvorlige, næsten forskræmte ud på billedet, hvilket skyldes angsten for, hvad fremtiden ville bringe.

Emil blev som ventet straks indkaldt til den tyske marine. Han gjorde tjeneste på panserkrydseren Prinz Adalbert som Obermatrose der Reserve,

Prinz Adalbert i Sönderborg

I januar 1915 kom Prinz Adalbert til Kiel, og Emil fik 2 dages orlov. Han tog med det sidste tog til Flensborg og gik om natten de 18 kilometer til fods til Rinkenæs, og den næste dag, tirsdag den 12. januar blev han og Valborg gift, men straks næste morgen måtte han af sted igen for at være tilbage i Kiel i rette tid. Det blev kun til ganske få gange han og Valborg kunne være sammen i de følgende måneder. Kun når flåden kom til Kiel, kunne Valborg rejse derhen, så de kunne være sammen et par dage, inden flåden skulle af sted igen

Den 23. oktober 1915 blev Prinz Adalbert, som lå ud for Libau i Letland, angrebet af en engelsk undervandsbåd. Krydseren har sikkert været ledsaget af torpedojagere, som skulle beskytte den, men ikke desto mindre, lykkedes det undervandsbåden at komme i angreb, og den afskød 2 torpedoer mod Prinz Adalbert. Panserkrydseren blev ramt af dem begge, og den sank i løbet af så kort tid, at kun en ringe del af den over 600 mand store besætning blev reddet. Emil var blandt

dem, der umiddelbart efter blev meldt savnet. Den 10. november 1915 (kun 18 dage efter Emil blev meldt savnet) nedkom Valborg Kier med en datter, som fik navnet Emila.

På Rinkenæs gamle kirkegård er der mindestene for de faldne fra sognet. Herover ses de faldnes navne fra Dalsgaard.

Emil Kiers navn er også indgraveret i muren i det store mindesmærke for de faldne dansksindede i 1. verdenskrig i Aarhus

Ca. 30.000 sønderjyder blev på den tyske kejsers befaling sendt i krigen på tysk side. Over 6.000 af disse faldt, og derfor har man i årene efter genforeningen i 1920 rejst mindesmærker i alle 123 kirkesogne i Sønderjylland. Det største og mest imponerende mindesmærke er dog i Mindeparken i Marselisborg i Aarhus. Her findes indgraveret 4.140 navne. De står anført i alfabetisk orden.

1.130 navne mangler. Det skyldes, at komiteen dengang havde problemer med at fastslå "danskheden" blandt de faldne. Det var nemlig en betingelse, at der kun skulle være dansksindede sønderjyders navne indgraveret i muren.

Dalsgaard, som Emil kom fra, blev i tyskertiden kaldt "det lille Danmark", fordi beboerne dernede højeste Dannebrog så snart de fandt lejlighed til det, skønt det var strengt forbudt. Emils far Nis Kier blev ved krigens begyndelse sammen med en del andre dansksindede personer fra sognet, arresteret og afhentet en dag. De må være blevet anset som "farlige" for den tyske stat, for de blev betragtet som fanger og indsat på Sønderborg slot. Opholdet her blev dog kun af kortere varighed, men mens de opholdt sig der, så de en dag fra vinduerne, at 2 fragtdampere hentede pontonbroen og sejlede af sted med den. Den skulle sejles til Arnis ved Slien, hvor den blev sat op. Det viste sig dog hurtigt, at den ikke kunne undværes i Sønderborg, så efter nogen tid, blev den sejlet tilbage igen.

Valborg Marie Kier (født Kylling) giftede sig aldrig igen, skønt hun på et tidspunkt kort efter 1. verdenskrigs afslutning fik et tilbud fra en beundrer om at tage med ham til Amerika. Hun afslog, da Emil jo ikke var meldt omkommet, men blot savnet, og der var adskillige eksempler på, at savnede soldater pludselig dukkede op. Hun forblev trofast til det sidste. Hun døde i 1970 i Aabenraa.

Indsendt september 2018 til Sønderborg Slot af
Knud Kylling Petersen, barnebarn af Emil Peter
Theodor Kier.

Tekst og opsætning er redigeret af Hanne C.
Christensen, Sønderborg Slot, efter aftale med
indsender.